

17. 01. 2024

WPLYNEŁO DNIA

09.01.2024

Duda

znak

podpis

PAŃSTWOWY POWIATOWY
INSPEKTOR SANITARNY
W WODZISŁAWIU ŚLĄSKIM

ul. Bogumińska 3
44-300 Wodzisław Śląski
tel. 32/4563810, 32/4563811, 32/4563812

www.gov.pl/web/psse-wodzislaw-slaski
e-mail: psse.wodzislawslaski@sanepid.gov.pl

Wodzisław Śląski, 10.01.2024r.

NS/HŻŻ.9011.49. 6468 .2023/2024

Publiczny Żłobek Nr 1
ul. Wrzosowa 14
44-335 Jastrzębie-Zdrój

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Wodzisławiu Śląskim przesyła ocenę jakości i sposobu żywienia dzieci w w/w obiekcie od 20.11.2023r. do 01.12.2023r. Oceny dokonano na podstawie analizy jadłospisów i obliczeń teoretycznych opartych na danych magazynowych/raportach oraz na podstawie wyników laboratoryjnych próbek pobranych w dniu 30.11.2023r..

W opracowaniu danych wykorzystano program Dieta 6d działający w oparciu o „Tabele wartości odżywczej produktów spożywczych i potraw” na prawach autorskich Instytutu Żywności i Żywienia, Samodzielna Pracownia Epidemiologii i Norm Żywienia- Warszawa 2018. (Obecnie Instytutu Żywności i Żywienia został włączony do struktur Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego – Państwowego Zakładu Higieny (NIZP-PZH)).

Do obliczeń porównawczych przyjęto zapotrzebowanie na energię dla dzieci w wieku 1-3 lata (1000 kcal) o umiarkowanej aktywności fizycznej, a określone na podstawie: „Normy żywienia dla populacji Polski i ich zastosowanie”, wydane przez Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego – Państwowy Zakład Higieny, Warszawa 2020.

Do oceny wykorzystano Poradnik „Żywienie dzieci w żłobkach”. Praktyczne wprowadzenie do aktualnych norm i zaleceń, pod red. Stowarzyszenie „Zdrowe Pokolenia” Magdalena Sot-Szewczyk, Agnieszka Rejer-Mellin (Warszawa 2018).

Posiłki w żłobku powinny dostarczać 70% – 75% całodziennego zapotrzebowania dziecka na energię i składniki pokarmowe. Zatem wyniki odniesiono do 70% – 75% normy dla wartości kalorycznej i składników pokarmowych.

Zestawienie otrzymanych wyników:

- Średnia wartość kaloryczna ustalona na podstawie danych z dekady tj. od 20.11.2023r. do 01.12.2023r.

całodziennego wyżywienia	Wartość energetyczna (kcal)			
	I śniadanie	II śniadanie	obiad	podwieczorek
807	280	120	299	108

- Procentowy udział energii (z dekady):
- z białka **16,4**
 - z tłuszczu **32,1**
 - z węglowodanów **49,5**
 - z błonnika **2,0**
- Porównanie średniej wartości kalorycznej i zawartości składników pokarmowych na podstawie danych z dekady

	Kalorie (kcal)	Białko (g)		Tłuszcz (g)	Węglowodany (g) (RI)	Wapń (mg) (RDA)	Żelazo (mg) (RDA)	Witamina C (mg) (RDA)	Sód (mg) (AI)
		Ogółem	Zwierzęce						
Wartości otrzymane (obliczenia teoretyczne na podstawie danych magazynowych)	807	32,7	22,9	29,0	108	560	4,3	72,0	801
Wartości zalecane (70% normy)	700	17,5-35	powinno stanowić 60% białka ogółem	27,2-31,1	79-114	490	4,9	28,0	525 wystarczające spożycie
Wartości zalecane (75% normy)	750	18,7-37,5	powinno stanowić 60% białka ogółem	29,2-33,4	85-122	525	5,2	30,0	563 wystarczające spożycie

- Porównanie wartości kalorycznej i zawartości składników pokarmowych oznaczonych laboratoryjnie i teoretycznie na podstawie posiłku obiadowego pobranego do badań w dniu 30.11.2023r.

	Kalorie (kcal)	Białko ogółem (g)	Tłuszcz (g)	Węglowodany (g)	Sól (g)
posiłek obiadowy –oznaczenie laboratoryjne	266	17,5	8,2	30,6	1,1
posiłek obiadowy –obliczenia teoretyczne na podstawie danych magazynowych	296	15,9	9,8	37,7	1,2
Wartości zalecane dla posiłku obiadowego (30% normy)	300	8,0-15,0	11,7-13,3	34,0-49,0	
Wartości zalecane dla posiłku obiadowego (35% normy)	350	9,0-18,0	13,6-15,5	40,0-57,0	

Obliczenia teoretyczne wykazują, iż całodienne zapotrzebowanie organizmu dziecka na energię (biorąc pod uwagę I śniadanie, II śniadanie, obiad, podwieczorek) dla normy 1000 kcal zabezpieczone jest w około 80% (807 kcal). Otrzymany wynik nieznacznie odbiega od wartości zalecanych 700-750 kcal i można go uznać za prawidłowy. Warto nadmienić, że w przedszkolu wprowadzono dodatkowo II śniadanie, które dostarcza ok. 12% zapotrzebowania energetycznego.

Średnie rozplanowanie energii (kcal) przy 5 posiłkach w ciągu dnia powinno wynosić: pierwsze śniadanie 25%, drugie śniadanie 10%, obiad 30%, podwieczorek 10%, kolacja 25%. Obliczona średnia wartość energetyczna dla I śniadań wynosi ok. 28,0%, dla II śniadania ok. 12%, dla obiadów ok. 30,0%, a dla podwieczorków 11,0%. Otrzymana wartość procentowa udziału śniadań, obiadów i podwieczorków oscyluje blisko wartości zalecanych.

Zgodnie z zasadami racjonalnego żywienia dla dzieci w wieku 1-3 lat udział energii z białka powinien wynosić 10–20%, z tłuszczu 35%–40%, natomiast z węglowodanów przyjmuje się udział 45–65%. Uzyskany procent udziału tłuszczu odbiega od zalecanego zakresu. Należy pamiętać, że dla dzieci w wieku 1-3 oraz 4-6 lat udział energetyczny tłuszczu jest nieco większy, aby pokrywać wydatek energetyczny związany z intensywnym wzrostem dziecka. Bardzo ważna jest podaż odpowiedniej jakości tłuszczu, zwłaszcza długołańcuchowych wielonienasyconych kwasów tłuszczowych.

Obliczona zawartość wapnia oraz witaminy C w pełni zaspokaja zapotrzebowanie dla dzieci w wieku 1-3 lat, natomiast zawartość żelaza odbiega od wartości zalecanych. Należy pamiętać, że najlepszym źródłem żelaza w diecie jest: mięso, jaja, wątróbka i warzywa, z czego należy pamiętać, że żelazo występujące w mięsie jest lepiej przyswajalne przez organizm niż żelazo zawarte w produktach roślinnych.

Przygotowane posiłki zawierały bogate i różnorodne źródło warzyw i owoców. Ograniczono smażenie, wprowadzając posiłki pieczone, gotowane i duszone. W diecie uwzględniono produkty zbożowe pełnoziarniste oraz urozmaicono posiłki nasionami roślin strączkowych i produktami będącymi źródłem wapnia.

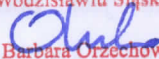
Odchylenie między wartością energetyczną oznaczoną laboratoryjnie a ustaloną teoretycznie dla próby wynosi ok. 10%. Zawartość białka oznaczona laboratoryjnie nieznacznie odbiega od wyliczeń teoretycznych, a głównym źródłem białka w posiłku obiadowym było mięso z udźca cielęcego, stąd można wnioskować, że wielkość podanej porcji mięsa była taka, jaką zaplanowano, czyli ok. 35g. Podobnie w przypadku ilości węglowodanów oraz tłuszczu, rozbieżność między wyliczeniami teoretycznymi a oznaczonymi laboratoryjnie jest nieznaczna. W posiłku obiadowym zaplanowano ok. 2g oleju rzepakowego i 3g oliwy z oliwek jako jedno z głównych źródeł tłuszczu. Źródłem węglowodanów była kasza jaglana w zupie oraz ziemniaki podane na II danie. Oznaczoną wartość energetyczną posiłku obiadowego (badanie laboratoryjne i teoretyczne) podanego w dniu 30.11.2023r. można uznać za prawidłową. Warto zaznaczyć, że uśredniona wartość energetyczna zaplanowanych obiadów wynosi ok. 300 kcal i mieści się w zalecanym zakresie 300-350 kcal.

Zgodnie z obowiązującymi normami zaleca się ograniczenie spożycia soli kuchennej, czyli NaCl do 5g dziennie dla osoby dorosłej. W przypadku dzieci zaleca się, żeby zawartość sodu (soli) w diecie była relatywnie mniejsza w takim stopniu, w jakim mniejsze jest ich zapotrzebowanie na energię. Wystarczające spożycie sodu w przeliczeniu na sól dla dzieci 1-3 lat wynosi około 2g na dzień. W zaplanowanych posiłkach zawartość soli wynosi około 2,0 g/osobę/dzień. Natomiast ilość soli oznaczona laboratoryjnie w posiłku obiadowym wyniosła 1,1 g.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Wodzisławiu Śląskim prosi o poinformowanie o działaniach podjętych w związku z powyższymi ustaleniami.

Otrzymują:

1. Adresat
2. a/a.

PAŃSTWOWY POWIATOWY
INSPEKTOR SANITARNY
w Wodzisławiu Śląskim

mgr Barbara Orzechowska